

*Колеснік В. О.,**доктор філологічних наук,**професор кафедри перекладної лінгвістики**Національного університету «Одеська юридична академія»*

КОНОТОНІМИ В УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ

Анотація. У статті досліджено семантичний розвиток власної назви, що наближає її до апелятива, експліцитні засоби, що сигналізують про деонімізацію. Термін «конотонім» уживається на позначення власного імені з конотативними значеннями. Більшість із них утворені від соціально значущих власних імен. Конотація пов'язана з фоновими знаннями і є продуктом історичного розвитку слів, який супроводжує асоціативні знання про світ. Оскільки в кожного народу ці знання специфічні, то й конотації слів специфічні для кожної мови. В українській лінгвокультурі конотоніми нерідко виникають для підтвердження феномену мистецького таланту, майстрів своєї справи, є Герой-романтик, є красені й мудреці а також є потворна людина, злочинець, злодій, убивця, провокатор, шахрай, шпигун, зрадник. Архаїчним антиподом Героя слугує і Трикстер – архаїчний персонаж ранньої міфології всіх народів світу, який відрізняється хитрістю, підступністю, іноді жорстокістю. Визначено що показниками апелятивізації власних назв є мала літера, плюралізація, означення-диференціатор, означення-ідентифікатор, лапки, контамінація антропонімів або тільки контекст. Найчастіше у текстах ЗМІ ним є означення-ідентифікатор, який використовується в сполученні з плюралізацією та малою літерою. Прикметно, що серед чоловічих конотонімів майже не розвинулася класична конотема 'батько', Однак поширеною в чоловічих конотонімах стала конотема 'патріот'. Імена героїв продовжують жити власним життям, проєктуючись на сучасників на сторінках газет і журналів, у телевізійних програмах.

Трансонімізовані імена письменників та героїв їхніх творів є багатим джерелом утворення ергонімів. Основними донорськими зонами ергонімів, дотичними до сфери мистецтва, є література та музика. Численними є випадки використання в ергонімії імен літературних героїв і кінематографічних персонажів. У низці таких назв мотивація має метонімічний характер, оскільки персонаж у той або інший спосіб корелює зі сферою діяльності або призначення: «Кузня Вакули», «Робінзон», «Попелюшка», «Мальвіна і К», «Гулівер», «Морозко» та ін. Цікаво зазначити, що більшість прецедентних імен не належать до власне української культури, що, очевидно, є відображенням глобалізації духовного життя в сучасному світі.

Ключові слова: етнокультура, ономастика, онім, конотонім, деонімізація, семантика.

Постановка проблеми. У межах лінгвістики тексту вже досить давно висловлювалася думка про те, що повнозначне слово саме по собі є «частковим знаком», а дійсною ж одиницею значення може бути тільки текст, за яким визначається номінативна функція й знакова природа. Власна назва набуває своєї повноцінної значущості в контексті інших знаків та в історико-культурному контексті. Власні назви – породження системи, в якій вони існують.

У мовній картині світу представлено й об'єктивний світ, і суб'єктивне ставлення до нього членів соціуму. Структурований світ у свідомості людини відображений системою різних аксіологічних категорій. Оцінці піддаються не слова, а референти, тобто самі реалії навколишнього світу. Вони виникають у сфері дії національного мовного менталітету, їх називають культурними конотаціями. Власне ім'я сприймається як знак певного конкретного об'єкта чи суб'єкта. Склад асоціативного комплексу власної назви не є стабільним утворенням, бо сприйняття носить індивідуальний характер.

Дослідження семантичної еволюції оніма є одним з актуальних напрямів сучасної ономастики, оскільки аналіз таких одиниць дає можливість прояснити архаїчні (не зовсім доступні для безпосереднього спостереження) тенденції семантичного словотвору (від оніма до апелятива). Термін «конотонім» уживається на позначення власного імені з конотативними переносними значеннями. Більшість із них утворені від соціально значущих власних імен. Конкретні причини конотизації є гіпотетичними. *Актуальність* дослідження зумовлена також активністю процесів семантичних змін онімів у сучасних українських ЗМІ та літературі, пошуком нових шляхів і методологічних прийомів для дослідження конотоніміки.

Процес творення конотонімів відбиває динамічний характер інтелектуального осягнення світу й конкретизується у творчих мовних пошуках через вторинну номінацію, трансформацію семантичної структури оніма внаслідок актуалізації конотони. Під основним завданням конотації розуміють емоційний супровід логіко-предметної номінації, що передає емоційне ставлення мовця до об'єкта найменування загалом або його окремих ознак.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд останніх ономастичних досліджень свідчить про те, що конотація – це сутність позамова, вона міститься в препозитивній зоні семантики слова, є результатом своєрідної імплікації, перенесення на слово ставлення до самої речі. К. Богатирева вважає, що «конотація відображає елементи дійсності через вираження оцінки, емоцій, ставлення суб'єкта до того чи іншого предмета або явища» [1, с. 19–20]. Конотація пов'язана з фоновими знаннями і є продуктом історичного розвитку слів, який супроводжує асоціативні знання про світ. Оскільки «в кожного народу ці знання специфічні, то й конотації слів специфічні для кожної мови» [2, с. 92].

Перехід оніма з одного класу до іншого (трансонімізація), експліцитні індикатори деонімізації пропріальних назв у публіцистичному тексті досліджуються у роботі Г.Ю. Касім та Е.Е. Мінкевич [3]. Досліджено близько 200 уживань 120-ти власних назв, представлених у текстах українських електронних ЗМІ у функції апелятивів. Визначено показники

апелятивізації власних назв: мала літера (*нові чемберлени*), плуралізація (*відчували себе олександрами македонськими*), означення-диференціатор (*у політичному Сталінграді*), означення-ідентифікатор (*чергового януковича*), лапки (*владна «Бастилія»*), поєднання слів (*влада януковичів-табачників*), контамінація антропонімів (*Михайло Сергійович Обама*) або тільки контекст. З'ясовано, що найчастіше ним є означення-ідентифікатор, який використовується в сполученні з плуралізацією та малою літерою: *царьови, добкіни, кернеси, жиліни, захарченки, табачники, шпонки, аксьонови* та ін. [3, с. 51].

Досліджувалися конотоніми і як засоби оцінки інтелектуальних ознак. Визначено, що стійкі негативні конотації мають імена: *Афоня, Ванька, Смеля* (простакувата, недалека людина), *Гаврила* (грубий), *Філя* (недотепа), *Мирошка* (простак). Синонімами дурня, нетямущої людини в російському конотоніміконі є імена: *Агафон, Альоха, Афоня, Івашка, Ванька, Васьок, Додик, Ерема, Володя, Льолик, Макар, Пантюха, Степан, Тимофей, Федя, Філя, Шурик* та ін. [4, с. 108–116].

Яскравим прикладом конотоніма є антропонім *Іван* у російській мові, саме з цим іменем асоціювалася розумова обмеженість, наївність, простодушність, простакувата, недалека малоосвічена людина. В українській мові «подібне значення має ім'я *Охрім*. У цій функції вживається і вираз *дурний Харко Макогоненко*» [4, с. 109].

З іншого боку, в російській мові ім'я *Іван* під впливом фольклорної традиції набуває значення 'простодушний добряк, мнимий дурачок' [4, с. 109–110]. До таких належать також імена *Митрофанушка* та *Балда*. Більшість із них уживаються як пейоративні оцінні слова, у словниках вони мають позначку «лайливе» або «жаргонне». Кожна національна спільнота має свого *Івана*. Нагадаємо, що вперше ім'я *Іван* з'явилося в давній Іудеї (*Іоганан* – євр. 'богом даний'). У грецькій мові це ім'я «згодом перетворилося в *Іонеса* і через церковнослов'янську форму *Іоан* дійшло до нас уже як *Іван*. Початкову літеру цього імені різні народи в різний час читали по-різному (згідно із законами своїх фонетик). Згодом короткий «йот» дехто вимовляв уже так, як *ж* чи *дж* і т.д. І це дало неочікуваний результат – з'явилися імена: *Джон, Жан, Гуан, Ганс, Ованес* та ін.» [5, с. 126–127]. Усі ці імена були часто вживаними і своєрідним символом певної нації. Пор.: контекстні сучасні рекламні вирази з англійським варіантом цього імені: *Джон, це Ви вкрали мій Орбіт?*

Трансонімізовані імена письменників та героїв їхніх творів є багатим джерелом утворення ергонімів. У різних містах і селах нерідко натрапляємо на назви магазинів «*Кобзар*» (книги, періодичні видання, херсонський центр передплати, обласна книжкова палата), «*Каменяр*» (книги, періодичні видання) [6, с. 242]. Численними є випадки використання в ергонімії імен літературних героїв і кінематографічних персонажів. У низці таких назв мотивація має метонімічний характер, оскільки персонаж у той або інший спосіб корелює зі сферою діяльності або призначення: «*Кузня Вакули*» (ковальське обладнання та послуги), бюро подорожей «*Робінзон*», «*Багіра*» (ветеринарна лікарня), «*Попелюшка*», «*Мальвіна і К*» (дитячі товари), «*Гулівер*» (кондитерські та хлібобулочні вироби), «*Морозко*» (холодильне обладнання) та ін. Цікаво зазначити, що «більшість прецедентних імен не належать до власне української культури, що, очевидно, є відображенням глобалізації

духовного життя в сучасному світі. Основними донорськими зонами ергонімів, дотичними до сфери мистецтва, є література та музика» [6, с. 248].

На сприйняття фоновимології іменувань впливає не тільки сам звуко-символізм, а й асоціативний зв'язок відапелятивного значення імені з лексемами одного семантичного ряду, а також фонові знання [7, с. 16]. Зазначене явище ілюструє, наприклад, заголовок публікації про пошук у сучасному українському літературному середовищі справжнього митця: *Де наш Толстовський?* («Україна молода», 24 січня 2001). Пор., заголовки, складовою частиною яких є міфони́ми: *Велеса задали себе показали* («Україна молода», 8 серпня 2001), *Ольгу оберіг Перун* («Україна молода», 13 липня 2001), *Німецька Феміда розтрат не вибачає* («Україна молода», 1 липня 2001). Ці лексеми й поза заголовком мають значний арсенал смислів.

Об'єктом нашого дослідження є сучасний український конотонімікон як сукупність образної онімної лексики. *Предмет* дослідження – різні способи і прийоми реалізації конотонімів в українських ЗМІ.

Метою дослідження є аналіз уживань конотативів – власних назв у функції апелятивів. Ці назви зазнали апелятивізації на рівні мовлення або на рівні мови. Досягнення зазначеної мети передбачає необхідність розв'язання конкретних завдань: визначити закономірності та своєрідність функціонування культурних смислів конотонімів; розглянути доцільність використання конотонімів у газетних текстах та в рекламному дискурсі, визначити специфіку української конотонімії.

Виклад основного матеріалу. У міфологіях усіх народів простежується мотив Героя. Конотонімія підтверджує його універсальність. Пригадаймо імена героїв античності Геракла, Алікида (Алцида), Ахілла; давніх богатирів Добрині Микитича, Альоші Поповича, Іллі Муромця; непереможних супергероїв (Рембо), кіборга-Термінатора, Бруса Лі (інший конотонімічний варіант – Бруслі). Герої вражають божественною красою: від античних (Аполлон) до більш сучасних (Ален Делон, Бельмондо, Шварценеггер (красень із накачаними м'язами)) [8, с. 457].

Імена героїв продовжують жити власним життям, проектуючись на сучасників на сторінках газет і журналів, у телевізійних програмах. Людину за певними здібностями називають так: *Демосфен* – 'оратор', *Аристотель* – 'мудрець', *Кулібін* – 'винахідник', *Мікеланджело* – 'митець, скульптор', *Мольєр* – 'драматург', *Моцарт, Бетховен* – 'композитор, музикант'. Такі імена називають конотонімами (далі – КО), іменами образної номінації.

Конотоніми нерідко виникають для підтвердження феномену мистецького таланту, що характеризує інший край. Так, українським *Мольєром* був названий Марко Кропивницький; *козацьким Кромвелем* – Богдан Хмельницький, українським *Мікеланджело* – Іван-Георгій Пінзель, *Мойсеєм українського духу* – Іван Франко. У газетних текстах натрапляємо на українського героя-спортсмена: «У центрі уваги, безумовно, був український Геракл Дмитро Халаджи» (Україна молода, 01.03.2006).

Зафіксовано також у текстах ЗМІ імена, які репрезентують майстрів своєї справи: *Айболит* (Айболить, Ойболить) – 'добрий лікар' (наприклад: *Чому зарубіжні айболіти краді?* – ТСН, 22.12.2008); *Коперфільд* (Коперфілд) – 'маг і чарівник'; *Самоделькін* – 'майстер'. Є добрий доктор Айболить і є антагоніст *Мегле* – лікар, що ставить нелюдські експерименти. Йозеф

Менгеле – головний лікар концтабору Освенцим. Є й Франкенштейн – від імені Віктора Шранкенштейна – головної дійової особи роману Мері Шеллі «Франкенштейн, або Сучасний Прометей» – лікар, експериментатор, той, що створює потвор чи потворні явища: *Це невеличкова хвороба, вірус якої вигадав злий геній, український Франкенштейн Леонід Кучма* (про прослуховування підлеглих) (Українська правда. 01.11.2002).

Серед героїв і антигероїв є «красені й мудреці, а є також: *Крюгер* – потворна людина, злочинець, злодій; *Чикатило* – убивця, злочинець, *Азеф* – провокатор, *Остап Бендер* – шахрай, *Бенкендорф* – шпигун, таємний наглядач, *Валлендрод* – зрадник. Є Герой-романтик (*Дон Кіхот*, *Чарльз Гарольд*) і вірні нерозлучні пари (*Іван-і-Марічка*, *Іван-та-Ганна*, *Семена Одарочка*, *Дафнія та Хлоя*, *Ромео і Джульєтта*), а є *Альфонс* («бабій, чоловік, що перебуває на утриманні жінки»), *Дон Жуан* («гульгай»), *Ванька Ветров* («бабій, гульгай»)» [8, с. 458].

Знаходимо ще й такі зразки в конотонімії: *Зоя Космодем'янська* – «вперта людина, яка не видає таємниць»; *Кассандра* – «пророчиця»; *міс Марпл* – «детектив»; *Шахерезада* – «оповідач», *язиката Хвеська* – «балакуча людина»; *Шумахер* – «водій, що любить перевищувати швидкість».

Архаїчним антиподом Героя слугує і Трикстер (від англ. *trickster* «шахрай, спритник, обманник, трюкач») – архаїчний персонаж ранньої міфології всіх народів світу, який відрізняється хитрістю, підступністю, іноді жорстокістю. Термін уведений американським антропологом Полом Радіном, що вперше дослідив архетип трикстера. До конотонічних трикстерів належать відомі імена Остапа Бендера, барона Мюнхаузена, козака Мамає, Санчо Панси, Швейка, Швондера; ними є Іван-дурень, Лисиця Петриківна, Ходжа Насредін, Братик Кролик (США), Кіт у чоботях (Франція), Мефістофель (Німеччина), Хитър Петър (Болгарія), Тіль Уленшпигель (Голландія) та ін. Трикстером конотонічних жіночих образів у цій парадигмі є ім'я лялькової красуні *Барбі* – «білява красуня».

Необхідність існування дуала «Герой-Тінь» (культурний герой і трикстер) зумовлена бажанням самоствердження, тому за законами взаємного доповнення функціонує парний архетип – «Аніма-Анімус» [8, с. 459]. Ці конотоніми слугують на позначення осіб як чоловічої статі, так і жіночої. Але кожна особа несе в собі певні психологічні характеристики протилежної статі. Ця пара (Аніма та Анімус) бере початок у найбільш глибинних шарах досвіду предків людини, коли чоловіки і жінки засвоювали певні емоції та поведінкові тенденції протилежної статі. Аніма не характеризує якусь одну жінку, хоча усвідомлюється через реальних жінок (через образ матері). Своєрідним утіленням формули протиставлення *Аніма-Анімус* можна назвати бінарні конотоніми *Одарка і Карась* – «сімейна пара, що свариться»: *Адже всім відомо, що українська жінка – це Одарка, якій потрібно як не над своїм Карасем, то хоча б над чужими чоловіками.* [8, с. 459]. Значення «політична сварка» в їх семемній структурі виникла з появою на політичній арені жінки-політика Юлії Тимошенко: *Ніхто не почує політичних сварок по-сімейному Одарки і Карася* (ПерсоналПлюс, 16–22 жовтня 2008).

Імена архетипового диполя «Аніма-Анімус» збагачуються різними смислами чоловічого та жіночого, утворюючи цілу галерею чоловічих та жіночих онімних образів.

Так, для втілення чоловічого начала характерні функціональні іпостасі Воїна (*Ілля Муромець, кіборг Термінатор,*

Юрій-зміборець, Сірко), Захисники (*Довбуш, Кармелюк, Робін Гуд*), Силача (*Антей, Голяф, Піддубний, Жаботинський*), Філософа (*Сковорода, Цицерон*), Художника (*Рембрандт, Малевич*), Мандрівника (*Одісеї, Колумб, Магеллан*), Мисливця (*Мюнхаузен*), Блазня (*Пат і Паташон*), Лідера (*Моїсей, Калниш*), Ченця (*Франциск Ассізький*) та соціальні ролі Коханця (*Казанова, Ладо, Дон Жуан, Ловелас, Селадон, Борах*), Чоловіка (*Адам*), Товариша (*Санчо Панса*); Мудреця (*Піфагор, Сократ, Ньютон*).

До первообразу Мудрого старця зараховують також КО на позначення літописця (*Нестор, Самовидець, Аркас*), активність яких засвідчена в українському конотоніміконі. Архетип Мудрого старця несподівано виявився в імені *Діда Панаса* (популярного ведучого дитячої телепередачі «На добраніч, діти», заслуженого артиста України П.Ю. Весклярова), поєднуючись із конотемами «оповідач», «казкар» і «брехун». І «Дідом Панасом стали називати і представників вищої влади, і служителів меншого масштабу, які дозволяли собі кривити душою і брехати перед народом. Мислитель, мудрець, за словами Піфагора, приходять у світ не для того, щоб змагатися і торгувати, а для того, щоб дивитися і міркувати» [8, с. 460].

Дослідники зазначають, що серед чоловічих конотонімів майже не розвинулася класична конотема «батько» (лише у квазіотецтві *Батькович – Іван Батькович, Змія Батьківна*, а також у сполученні на позначення грошової купюри номіналом п'ять гривень через зображення Богдана Хмельницького на ній – *Батько Хмель*). Поширеною в чоловічих конотонімах стала конотема «патріот». Це історичні імена, як-от *Мазепа, Чорновоп, Бандера, Богун*, навіть *Шевченко*, хоча в інших конотоніміконах подібні прецедентні імена мають лише одну конотему – «національний поет» (*Пушкін, Міцкевич, Омар Хайям*). Отже, в українському конотоніміконі конотема «патріот» постала настільки сильною, що поширилася на ім'я з іншою потужною конотемою – «національний поет» [8, с. 460].

Життєві сценарії жіночого начала відсилають до таких архетипів, як *Дружина* – «хранителька вогнища» (КО *Пенелопа, Сіта*, а КО *Лада* вживається в мові як синонім до слів *вірна дружина, любка*, у чоловічому варіанті *Ладо* – «вірний чоловік, коханий» [8, с. 460]. Спокусниця (*Клеопатра, сестра з Остра, Ліліт*, пор.: *Кожен чоловік, крім своєї домашньої Єви, має в уяві свою недосяжну Ліліт* (Костенко Л. Записки українського самашедшого)), Воїтелька (*Есфір* – «єврейка, що йде на самопожертву»; *Жанна д'Арк* – «героїня, патріотка», *Юдіф* – «героїня»), Відьма (Солоха, Конотопська відьма), «загадкова Красуня» (*Джоконда, Артеміда, Афродіта, Ассоль, Офелія*) [8, с. 460]. Список жіночих образів базується і на архетипі Матері. На відміну від архетипових диполів «Аніма – Анімус» (Душа і Дух, Ерос і Логос), «Немовля – Старець» (початок та кінець, необізнаність та мудрість) архетип Матері (Берегиня, мати Тереза) постає монополярно.

Архетип досягає свідомості не безпосередньо, а лише опосередковано, у символічній формі. Тому образно-метафорична мова конотонімів вдало передає типологічну схему архетипіки сучасної реальності. «Потреба у творенні або відтворенні міфу на архетипному рівні є базовим складником сучасної свідомості людини» [9, с. 18]. Архетипова форма досить чітко виявляється в житті спільноти, диктує схильність суспільної поведінки і свідомості до певного типу. Звісно, йдеться про абстрактні

символи, але за ними криються реальні втілення архетипових мислеформ: ідеологія, політика, влада та ін. [9, с. 36].

Філософи стверджують, що кожна нація орієнтована на три архетипи, як-от дім, поле, храм. Архетипові доміанти простору української конотонімії відповідають сфері національного архетипу. Так, сферу *Своє/чуже* окреслюють географічні конотоніми архетипового диполя *Ойкумена* ('окультурена земля'), *Палестина* ('рідна країна'), *Пальміра* ('красива земля'), *Африка* ('далека земля'), *Єгипет* ('чужа земля, неpravославна територія') тощо.

За бінарним принципом традиційно розподіляються конотативні топоніми 'святі' і 'грішні': *Єрусалим, Сіон, Йордань, Ежем, Софія (Софіївський собор), Почаїв, Святогори/Дике поле* ('часи волі і вільного простору'), *Візантія* ('політика зради, інтриганства'), *Переяслав* ('політика нехтування національними інтересами на користь Росії'), *Печерські пагорби* ('квартал влади'; 'депутати, політики'). Є конотоніми на позначення кордону, межі: *Босфор, Рубікон, хутір Михайлівський* 'демаркація лінії між Україною і Росією як центром колишньої імперії', що розцінюють у відповідних колах як основну загрозу для демократії в Україні, її вільного культурно-мовного розвитку [8, с. 461].

Семіотична спрямованість та культурно-світоглядна визначеність дому вміщує у своїй структурі і символ народу, національного осердя. Дім людини – це архетип його внутрішнього світу. В архетип дому традиційно вкладають властивість психіки сприймати будь-яке житло як образ живої свідомості. Саме тому на нас гнітюче враження справляють зруйновані оселі, адже в людині закладено механізм боротьби з хаосом. В українському топонімічному конотоніміконі звучить туга за минулими перемогами і засторога від історичних помилок: *Сандормох, Батурич* – 'національна трагедія', *Коліма, Сибір* – 'місце заслання', *Берестечко* – 'людська трагедія', *Жовті Води, Конотоп* – 'перемога', *Бабин Яр, Чорнобиль* – 'нищення, катастрофа, лихо, біда' [8, с. 462].

Прецедентні імена спираються на традиційні архетипові мотиви, вони можуть повторюватися, набуваючи нових конотем, але зберігаючи свою архетипову константу. На кожному новому шаблі історії піднімаються тільки ті пласти смислів та образів, які відповідають розумінню їх людьми певного періоду та є визначальними. Так, сьогодні йдеться про двосвіття, зіставлення двох дійсностей в Україні, як-от замкнений простір, де йде війна, і світ відкритого мирного простору, домівок, спогадів, мрій, фантазій, що традиційно архетипу зіставлення космосу і хаосу. І окупований Донбас, і Росію називають *Мордором*. Це країна, яка існувала у вигаданому світі Середзем'я Джона Р. Толкіна, територія, де править чорний кримінал [8, с. 462].

Висновки. Проведений аналіз підтверджує тезу про унікальність і універсальність сприйняття цінностей, що підтверджує важливість дослідження конотацій, зокрема онімів. Конотація пов'язана з фоновими знаннями і є продуктом історичного розвитку слів, який супроводжує асоціативні знання про світ. Оскільки в кожного народу ці знання специфічні, то й конотації слів специфічні для кожної мови. В українській лінгвокультурі конотоніми нерідко виникають для підтвердження феномену мистецького таланту, майстрів своєї справи, є Герой-романтик, є красені й мудреці, а також є потворна людина, злочинець, злодій, убивця, провокатор, шахрай, шпигун,

таємний наглядчик, зрадник. Прикметно, що серед чоловічих конотонімів майже не розвинулася класична конотема 'батько', Натомість поширеною в чоловічих конотонімах стала конотема 'патріот'. Імена героїв продовжують жити власним життям, проєктуючись на сучасників на сторінках газет і журналів, у телевізійних програмах.

У сучасній конотонімії простежується процес актуалізації парадигми як своєрідної матриці для подальших утворень онімної картини світу. Архетипова база успішно корелює з культурною парадигмою своєї епохи. Вона становить основу будь-яких культурних стратегій. Чим ближчі образи до архетипів, тим вони популярніші.

Перспективи подальших пошуків убачаємо у поглибленні студій у сфері неофіційної антропонімії, в дослідженні окремих мотиваційних груп із залученням лексичних паралелей різних регіонів України та сучасних ЗМІ.

Література:

1. Богатырева Е.Н. Семантическая структура и структурно-семантическая моделированность фразеологических единиц с компонентами-наименованиями воды и водоемов в современном русском языке : дис. ... канд. филол. наук. Кострома, 2015. 222 с.
2. Краснобаева-Чорна Ж.В. Лінгвофраземна аксіологія: парадигмально-категоріальний вимір. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 410 с.
3. Касім Г.Ю., Мінкевич Е.Е. Експліцитні індикатори деонімізації пропріальних назв у публіцистичному тексті. *Слов'янський збірник*. Вип. 18. Чернівці : «Букрек», 2014. С. 34–52.
4. Яроцька Г.С., Фоміна Л.Ф. Конотоніми як засоби оцінки інтелектуальних ознак чоловіка. *Вісник Одеського національного університету*. Серія: філологія. Т. 23. Вип. 2 (18), 2018. С. 108–116.
5. Глинський І. Твоє ім'я – твій друг. Київ : Видавництво дитячої літератури «Веселка», 1970. 224 с.
6. Зимовець Г.В. Символічний компонент в мотивації ергонімів: назви з мистецької сфери. *Записки з ономастики*. Збірник наукових праць. Вип. 18. Одема: «Астропринт», 2015. С. 238–249.
7. Иванова Е.Б. Стилистические функции собственных имен. На материале приведенный К. Паустовского. : реф. дис. ... канд. филолог. наук. Одесса, 1987. 36 с.
8. Лукаш Г.П. Активізація архетипової парадигми в сучасній конотонімії. *Записки з ономастики*. Збірник наукових праць. Вип. 18. Одеса: «Астропринт», 2015. С. 455–464.
9. Донченко О., Романенко Ю. Архетипи соціального життя і політика (глибинні регулятиви психополітичного повсякдення. Київ : Либідь, 2001. 334 с.

Koliesnik V. Connotonymy in Ukrainian media

Summary. The article deals with some aspects of the functioning of connotonymy in the media. The research of archetypal paradigm connotonymy is actual problem of modern linguistics. The relevance of the study of connotonymy is due to the activity of the processes of semantic changes of onyms in modern Ukrainian media and literature, the search for new ways and methodological techniques for the study of connotonymy. Connotation is related to background knowledge and is a product of the historical development of words that accompanies associative knowledge about the world. Since this knowledge is specific to each nation, the connotations of words are specific to each language. In Ukrainian linguistic culture, connotonymy often appear to confirm the phenomenon of artistic talent, masters of their craft, there is a romantic hero, there are handsome and wise people, and there are also – an ugly man, criminal, thief, murderer, provocateur, swindler, spy, traitor.

It is noteworthy that the classical connotation 'father' did not develop among male connotonymy. The names of the heroes continue to live their own lives, projecting themselves on contemporaries in the pages of newspapers and magazines, and in television programs.

The Hero's Archaic Antipode is also a Trister –an archaic character of early mythology of all nations of the world, which is distinguished by cunning. It is determined that the indicator of appellation of proper names are: lowercassa latter pluralization, definition-identifier, quotation marks, entamine of anthroponyms of only context. It is determined that most often in the texts of the media determined used this is an iden-

tifier definition, wish is used in combination with pluralization and lower case.

The study of the semantic evolution of onim is one of the relevant directions of modern onomastics. The analysis of such units provides an opportunity to clarify archaic, inaccessible for direct observation of the trend of semantic wordforming: from onima to appellativi. The term connotonymy used to refer to its on name with metaphorical connotonymy meaning. Most of them are formed from socially significant proper names. The specific causes of connotation are hypothetical.

Key words: ethnic culture, onomastics, noun, connotonym, transition from proper nouns to common ones, semantics.